

# SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo  
Cene: Letno din 32.—, polletno  
din 16.—, četrtletno din 9.—, ino-  
zemstvo din 64.—  
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO  
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.  
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran  
din 2000.—, pol strani din 1000.—,  
četrt strani din 500.—, 1/8 strani  
din 250.—, 1/16 strani din 125.—  
Mali oglasi vsaka beseda din 1.—

## Ustvaritev miru

Prehod časa iz starega v novo leto daje povod in pobudo vsakovrstnim voščilom, kojih jedro je želja sreče. Subjekt (nosilec) sreče naj bi bil posameznik, pa tudi združba, občina, država, narod, človeštvo. Ni pa sreče, osobito ne za narode in države brez miru. To veliko misel je prav krepko poudaril papeški nuncij Orsenigo, ko je pretekli teden na čelu diplomatskega zbora v Berlinu čestital za novo leto nemškemu kanclerju Adolfu Hitlerju. Rekel je to-le: »Svet mora tudi v urah najponosnejšega veselja in resničnega gmotnega napredka od dne do dne jasneje videti, da brez miru ni človeške sreče. Celo med največjim oboroževanjem si človeštvo neprestanost želi miru. V soglasju s to težnjo izrekamo tudi mi željo, da bi novo leto prineslo človeštvu pravo pomiritev duhov. Želimo, da bi se vendar že vsi narodi združili v pravičnosti in ljubezni do bližnjega. Želimo, da Vsemogočni usliši naše želje, ki izražajo našo vzajemno nado, in naj bi dal, da bi v novem letu vsi državni poglavarji v veliki meri pripomogli k ustvaritvi svetovnega miru.«

Ustvaritev in ohranitev svetovnega miru je predvsem naloga tiste mednarodne ustanove, ki je vznikla iz mirovne ideje. To je Zveza narodov v Ženevi. Naslov mnogo obeta, uspeh pa ni bil dosežen, ker Zveza ni nikdar bila združba narodov, marveč samo posameznih držav z različnimi režimi. Velesile so se Zveze polastile kot orodja svoje lastne politike, niso pa imele pred očmi splošne blaginje vseh narodov in držav. Demokratična ideja enakovrednosti in enakopravnosti vseh držav se ni nikdar mogla udomačiti v ženevski mednarodni ustanovi. Morda je to bila posledica obžalovanja vrednega dejstva, da se je prva demokratična država na svetu (Zedinjene države Severne Amerike), ki je idejna mati te mednarodne mirovne ustanove, takoj po njeni ustanovitvi iz nje umaknila. Zveza narodov je sedaj v težki krizi.

Ali bo prva mednarodna mirovna ustanova prebolela težko in nevarno krizo, ki se v njej nahaja? V sedanjih prilikah je to v veliki, morda v največji meri odvisno od sodelovanja Zedinjenih držav. Predsednik Franklin Roosevelt je prvi borec ne samo zoper fašistično nacionalistično in komunistično diktature, marveč tudi za svetovni mir. Kot varuh tega miru se hočejo Zedinjene države najmočnejše oborožiti na kopnem, na vodi in v zraku. Ako bi te države z vso svojo močjo sodelovale s pravimi poborniki miru, bi bila Zveza narodov v obrambi svetovnega miru kos vsem državam z drugačno usmerjenostjo.

## Dr. Stojadinovič v Nemčiji

Iz Beograda je oznanjen z dne 14. januarja program šestdnevnega bivanja našega ministrskega predsednika in zunanjega ministra v Nemčiji. Dr. Stojadinovič se je pripeljal s svojim spremstvom 15. januarja v Berlin. Nemčija se je pripravila na sprejem našega šefa vlade in iz tega dejstva se da sklepati, koliknega pomena je ta državni obisk za nemške merodajne kroge. Predvideni so slovesni obedi pri nemškem zunanjem ministru Neurathu, pri ministrskem predsedniku Göringu in v ponedeljek 17. januarja avdiencia pri kanclerju Hitlerju. Prvi dan obiska je položil dr. Stojadinovič med vojaškimi svečanostmi venec z jugoslovanskimi barvami na častni spomenik »Pod

lipami«. Koj za tem sledijo njegovi obiski pri nemškem zunanjem ministru von Neurathu, pri ministrskem predsedniku Göringu in pri vojnem ministru Blumbergu. V nedeljo je bila v drž. operi slavnostna predstava v počastitev jugoslovanskega gosta v spremstvu vseh v Berlinu smudečih zastopnikov tujih držav. Generaloberst Göring je povabil dr. Stojadinoviča na lov v okolico Hannovra. Naš predsednik vlade je za Mussolinijem prvi inozemski državnik, kateri si bo lahko ogledal nemško tovarno za orožje v Essen. Iz Essena se bo odpeljal dr. Stojadinovič v München in od tam se bo vrnil preko Avstrije v Beograd.

## Poslanci tožijo ministra

Čehoslovaški pravosodni minister dr. Derer, član socialistične stranke, je v nemkem dopisu, objavljenem v listu »Bohemia«, očital slovaškemu voditelju prelata Hlinki, da je večkrat izdal čehoslovaške interese ter delal dvse nedostojno poli-

tiko. Njegove sedanje sodelavce pa je poimenoval z žaljivimi priimki. Zato so slovaški poslanci, senatorji in drugi sodelavci voditelja Hlinke — 40 ljudi — vložili tožbo zoper ministra, da bi pri sodišču dobili zadoščenje.

## Japonski zmanjkuje denarja

V japonskem listu »Niši-Niši« je napovedal baron Goh, predsednik japonske Gospodarske zveze, da zahtevajo stroški vojne s Kitajsko nova, in sicer velika posojila. Ako bi se izdali samo novi državni papirji brez povečanja davkov, bi to bila inflacija. Kaj pa inflacija pomeni, je dokazala Nemčija po svetovni vojni. Predsednik baron Goh tudi opozarja na nemir, ki je zavladal med krogi visoke finance in industrije radi slabih socialnih

nasledkov, ki se jih je treba bati radi nezadovoljnosti, ki jo bodo širili vračajoči se vojaki. Težavno je vprašanje, kako je treba postopati z vojaki po njihovi vrnitvi s fronte, da nezadovoljstvo ne zaide med široko množico japonskega ljudstva. Japonska torej stoji pred velikimi finančnimi in gospodarskimi težavami. In s temi računajo Kitajci kot z najboljšimi svojimi zavezniki.

## Zemlja odletela veliki nevarnosti

Predsednik Astronomičnega društva Velike Britanije dr. Martin Davidson je objavil v angleških listih, da je bila noč 30. oktobra 1937 za našo zemljo velekritična. To noč je namreč pot, po kateri se giblje naša zemlja, presegal neki mali asteroid (zvezdoslovno majhen planet). K sreči pa je asteroid pot naše zemlje križal nekaj ur prej. Če bi se bil ta asteroid malo zakasnil, bi bil s svojo gmoto, ki je

imela 40 kilometrov v premeru, trčil v zemljo in se na njo zrušil. V tem primeru bi bila zadela zemljo nesreča, kakor še nikdar poprej, odkar biva človeštvo na zemlji. Vsled ogromne vročine, ki bi se pri trčenju razvila, bi bila lahko zgorela kakšna celina (del zemlje) ali izhlapelo kakšno svetovno morje ali pa se napravila v telesu zemlje ogromna odprtina. Vse to se na našo veliko srečo ni zgodilo.

## Konjenica bodočnosti

Konjenica (v romanskih jezikih kavalerija) je tista vrsta vojske, ki uporablja konje in ki ima nalogo, da izvrši hitre vojaške ukrepe in podvige. V sedanjih dobi aeroplanov in motornih vozil pa so konji prepočasni. Nadomestiti jih bo treba z motorji. V tem smislu se vrši preosnova ka-

valerije v Belgiji. Kakor se je poročalo v belgijskem senatu, bo belgijska kavalerija kmalu popolnoma motorizirana, tako da bo 15. marca 1938 prodan zadnji konj stare belgijske kavalerije. Torej konjenica brez konjev.